

Nordiska rådet
Nordens Hus
Ved Stranden 18, 1061 København K, Danmark

Att.: Udvalget for Kundskab og Kultur i Norden

24 januari 2025

Svar på rekommendation 36/2024

Härmed översänds svar på rekommendation 36/2024 *Pisa-undersökning* från 31 oktober 2024.

Med vänlig hälsning

Karen Ellemann
Generalsekreterare

Rek. 36/2024 om: Pisa-undersökning

Rekommendationen har följande lydelse

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

att etablera ett nordiskt nätverk inom utbildningsområdet för att leverera kunskapsstöd till utbildningsministrarna i de nordiska länderna om åtgärder för att förbättra nordiska elevers studieresultat. Särskild vikt bör läggas vid att förbättra elevernas läs- och ordförståelse

Meddelande från Nordiska ministerrådet

De nordiska utbildningssystemen är i allmänhet av hög kvalitet och klarar sig oftast bättre än EU-genomsnittet i internationella undersökningar. Studieresultaten har dock i samtliga nordiska länder fallit under de senaste åren. Skillnaderna i inläring, framförallt inom skolorna, har ökat. Ofta koncentreras dåliga kunskapsresultat, engagemang och motivation till elever från socioekonomiskt svagare områden och de med migrationsbakgrund. Det finns ett behov av att höja kunskapsnivån i samtliga nordiska länder.

Under det svenska ordförandeskapet har man haft fokus på stärkande av kunskapsnivån i de nordiska länderna. Kopplat till matematik och kunskapsresultat i skolan har resultaten i PISA uppmärksammats i flera avseenden. Ämnet var en särskild temadiskussion vid mötet med ministerrådet för utbildning och forskning (MR-U) den 3 maj 2024. Särskilt fokus låg på att diskutera åtgärder för att främja ungas intresse för de så kallade STEM-ämnena (naturvetenskaper, teknik och matematik) på alla utbildningsnivåer.

Vid mötet diskuterade MR-U även vilka aspekter inom temadiskussionen som var relevanta att arbeta vidare med på nordisk nivå. Det rådde enighet om gemensamma och komplexa utmaningar i Norden med sjunkande PISA-resultat.

Det svenska ordförandeskapet ordnade även ett seminarium i maj 2024 med bl.a. deltagande från ansvariga PISA-myndigheter i alla de nordiska länderna samt OECD. Seminariet spelades in och går att följa i efterhand.

Det finska ordförandeskapet fortsätter år 2025 med fokus på att utforska orsakerna till de fallande inlärningsresultaten genom att fokusera på en höjning av kompetensnivån.

De nordiska länderna har likheter, men också skillnader, vilket gör det intressant och värdefullt att genomföra analyser i ett nordiskt perspektiv.

I detta sammanhang har ett nordiskt nätverk etablerats bestående av experter från de nationella utbildningsmyndigheterna som ansvarar för utvärderingsverksamheten, som har föreslagit teman för framtida norrskenspublikationer (Northern Lights) Man ser nu över det redan existerande inofficiella nätverket med experter från utvärderingsmyndigheter och möjligheten att ge nätverket ett officiellt mandat med officiella uppgifter.

De nya samarbetsprogrammen godkändes på Nordiska rådets session 2024 och inom ramarna för samarbetsprogrammet, utarbetas för närvarande arbetsplaner, som ska omsätta politiska prioriteringar till konkretare insatser. I samarbetsprogrammet för utbildning och forskning har man som ett delmål att fler ska ha goda grundläggande färdigheter. Detta mål finns även inom European Education Area (EEA) vilket tillför en ytterligare dimension till arbetet.

Nya satsningar från 2025 mot 2030 kommer att ske inom ramen för samarbetsprogrammet samt arbetsplanen.

Nordiska ministerrådets sekretariat anser att rekommendationen är tidsenlig och viktig. NMRS kommer att se över hur förutsättningarna för att etablera ett nordiskt nätverk inom utbildningsområdet ser ut. En utgångspunkt är att det först definieras vilken typ av kunskapsunderlag som avses, och att i ett nästa steg kartlägga de initiativ och utvärderingar som de nordiska regeringarna redan tillsatt. Det kan också vara naturligt att se på flera internationella undersökningar som de nordiska länderna har deltagit i.

Nordiska Ministerrådet anser härmed att rekommendationen delvis är uppfylld.